

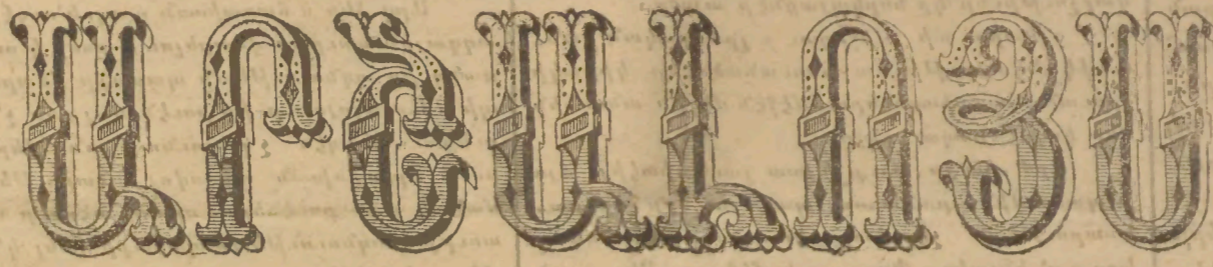
ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՒԼՆ

Ե. ԹՈՐՈՍՏԻԱՆ

Նամակ կամ որ եւ է գրութեան պէտք է ուղղել առ Տեղապահին ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ԿԱՅԻՆԻ ԳԱԶԻՐԷ (Եգիպտոս)

Adresse:

E. TOROSSIAN Direct.-propr. du journal Arménien ARCHALOUYCE LE CAIRE (EGYPTE)

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԻ ԶՈՐԻՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԲԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ

ԵԳԻՊՏՈՒ ԶԱՄԱՐ Տարեկան որդ արտոնական... 60 Կեցաւսնայ... 85 OSUP ԵՐԿԻՐՆԵՐ Տարեկան Զրահ... 20 Կեցաւսնայ... 19

ԲԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԹՂԹԱՄԱՐԻ ԺԱԽԲԸ ԽՐԱԳՐԱՐՔԱՆԱՆ ՎՐԱՅ Կ :

ԽՐԱԳՐԱՐՔԱՆԱՆ ՈՐՈՐԴԱԾ ԳՐԱՔՐԻՆԳ ԵՒ ՅԵՆ ՏՐԱԽԻ :

ԱԶԳԱՐՈՒԹԻՒՆԻ Ք Կանխիկ վճարելի են :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

« Արշալոյս » ի այս վերջին քանի մը թերթերուն շատ բանաւոր եւ ընդունելի պատճառներով անկանոն հրատարակուելով, մեր բարեկամները վրդոված, եւ թշնամիներուն բերնին ծանոց հայթայթած է եղեր եւ ուսանք՝ մինչեւ իսկ աւելի յառաջ դաջած են, տարածել ջանաւորով թէ՛ « Արշալոյս » ը Շարաթաթերթի պիտի վերածուի եւն . . .

Մինք՝ այդ թշնամի բանակին պատկանողներուն պէտք կ'ունենանք յատարարելու թէ՛ կ'արժէր արդարեւ՝ որ երբ տարիներէ ի վեր հաստատ համոզում գոյացած ըլլալին — եթէ համոզում ունին — թէ՛ « Արշալոյս » ի հիմքերը սեւեւան լինելու ամեն բանաւորութեամբ օժտուած է եւ իրենց բարբաճանքները շատ անգոր են փաստելու անոր ո՛ր եւ է կերպով :

Իսկ մեր բարեկամներն ալ, թո՛ղ գիտնան թէ այս յայտարարութեան անկանոնութեանց պատճառներն են, հիւանդութիւն, տեղափոխութիւն եւ տեղափոխութիւն, Շատ ժամ օրերու մէջ թերեւս յարգելիք վերջին երկու անտեղութեանց առաջին առնուել, եւ այն ատեն « Արշալոյս » որդեակ օրերուն կանոնադրապէս պիտի հրատարակուի, ի մեծ՝ դժբաղդութիւն մեր գայթակար փախաբոյներուն :

ՄԵՐ ԹԵՐԻՐԸ

Զորք քաղաքի շահաւորակեցաւ, նորանոր հիւանդութիւններու եւ նոր տեղափոխութեան մը նախապատրաստութեանց պատճառաւ :

ՄԵՐ ԱԶԳԻՆ ԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Անտարակոյս ճշմարտութիւն մը խօսած պիտի համարուինք եթէ երբեք ըսենք թէ՛ ինչպէս ամեն ազգ՝ նոյնպէս մեր Ազգն ալ իրեն յատկ նկարագիր մը ունի, եւ սակայն թո՛ղ չի մեղադրէ զինք ընթացողը՝ եթէ մենք հակառակը պնդենք, վասնզի թէպէտ ցաւալի՝ սակայն իրական ճշմարտութիւն մըն է թէ՛ մեր ազգը զուրկ է ո՛ր եւ է նրկարագրի :

Բարիզէն նամակ մը՝ վերջերս հրատարակուած է. Պոլսոյ ազգ. թերթերէն մէկին մէջ, առիթ ընծայեց այս յօդուածին՝ որ թերեւս զուրկ չըլլայ շահեկանութիւնէ, թէպէտ ոմանց ալ այնքան հաճելի չեւեւնայ, բայց ի՞նչ կրնայինք ընել. Երբ իրերը կը խօսին հո՛ն մարգահանութիւնը կը լըռուէ, ու ճշմարտութիւնը միշտ ճշմարտութիւն է թէպէտ ամենուն հաճելի չըլլայ՝ այն գերազանց պատճառաւ որ՝ տգեղի ու գեղեցիկը անաչառ ցոյց տուող հայելին է ճշմարտութիւնը եւ տգէտ մը, տխմար պիտի ըլլար միանգամայն՝ եթէ յիմարաւոր շախմատէր այն հայելին՝ որ իր տգեղութիւնը ցոյց կուտար :

Հոս հարկ կը տեսնենք բարիզեան այդ նամակէն քաղել հետեւեալը .

« Ընդհանրապէս — կ'ըսէ նամակագիրը — Հայոց մէջ (ի Բարիզ) կը պակսին ձեռնընդունելի, ընկերովի աշխատելու գրգռ, իրարու օգնելու փափաք եւ կամք, վասնզի իւրաքանչիւր հայու անհատական ձգտումն է ուրիշներէ աւելի մեծ եւ հարուստ երեւալը :

Բարիզի հայն ալ նման է ուրիշ միշտակարարու մէջ ապրող հայերուն, խմորուած է միեւնոյն անհատական ուղով վարելի միեւնոյն մեծ զանգուածի մը փոքրաւ :

զոյն մէկ մասը կը կազմէ Բարիզի հայերը, մնաց որ, զանազան երկիրներէ եկած ըլլալով, բնական է որ իրենց մէջ անհամաձայնութիւնը աւելի զգալի եւ աւելի շոշափելի ըլլայ :

Մի գարմանք — կը յաւելու յարգելի նամակագիրը — եթէ ըսեմ որ Ռուսահայերը, Պարսկահայերը, թրքահայերը իրարու այնպէս կը նային իր թէ այլատես ազգի զաւակներ եւ կամ խորթ եղբայրներ ըլլալին, վասնզի Ռուսահայը ինքզինքը պիտի նկատու միշտ աւելի բարձր, պարսկահայը աւելի բարձր եւ թրքահայը աւելի նրբացած ուրիշներէն : »

Ասոնք են այն շոշափելի եւ ամենէն աչքի զարնող կէտերը՝ որոնք հաստատուն ապացոյցներ են ներկայ Յօդուածին վերջնագրին, եւ յարգելի նամակագիրը այս ընդհանուր պատճառներուն կը վերագրէ « Բարիզի Հայ գաղութին կեղեցականութիւն ու կրթութեան գործերու փափաքելի ընթացք մը չ'ունենալը » պատճառներ՝ որոց կրնանք վերագրել ո՛չ թէ միայն Բարիզի հայերուն՝ այլ ընդհանուր ազգին, յետագիմութիւնը ու ամեն բարենպաստ գործերուն ու ձեռնարկներուն կրկնապար մնալ կամ խայտառակութեամբ վերջնալը :

Ասոնց գիծերու իսկ Բարիզեան նամակին պարունակութեանը, ճշմարտութիւնը ակնբեր կը ներկայանայ՝ երբ կը տեսնենք որ Յոյն, Ռուս, Հրէայ, Տաճիկ, եւ կամ, մըրանացի, Անգլիացի, Ռուս կամ Գերման, ո՛ր երկրէն ու քաղաքէն ալ ըլլան ու ո՛ր երկրի կամ քաղաքի մէջ գէպքը բերէ ձեռքէ գրեթէ, հո՛ն զիրար կը դրկեն, իրարու հետ կը միանան, զիրար կը հասկնան եւ իրարու հետ կը վարուին այնպէս իբրև թէ միեւնոյն երկրի կամ քաղաքի մարդիկն են զամ ըլլալին : Նոյն օտարութեան մէջ ամենքն ալ տէր են իրենց կրօնին, իրենց ազգային արժանապատուութեանն ու տոհմային աւանդութեանցն ու սկզբունքներուն՝ միշտ մէկզմէկ պայտպանելով ու միայն իրենց մէջ խեղդելով իրենց սպանն ու թերութիւնները : Ազգայնութիւնն է որ ձայն ունի իրենց մէջ եւ ո՛չ թէ անհատականութիւնը, մինչդեռ, ընդհակառակը, Հայը կարծես թուրք մըն է՝ թուրքովի մէջ, Ռուս մը՝ Ռուսովի մէջ, կամ Պարսիկ մը՝ Պարսկաստանի մէջ, եւ, եթէ զկարծածը բերէ որ, անոնք օտարութեան մէջ իրարու հանդիպին, հո՛ն, իրարմէ անշատ, բարձր վին տարբեր մարդիկ կը ներկայանան իրարու . Ռուսահայի մը համար թրքահայը ինքնուրու է . Պոլսեցի օվլիսէ հայուն համար ալ Ռուսահայը ուրիշ բան է՝ եթէ ոչ կատարեալ մոկոյն մը՝ լառին բովանդակ նըշանակութեամբ :

Հրապարակագրութեամբ, օտարին հանդէպ մանաւանդ, նախատել կեղեցեալ, եկեղեցականի, ազգի, ազգային Հաստատութեանց, ընկերութեանց, գործող մարմիններու պակասութիւնները՝ շատ անգամ յանիրաւի . իրարու դէմ՝ ելլել, մէկզմէկ այգանել, զիրար չի քաշել, ազգային գաղտնիքները հրապարակել վրայ պարզել, մէկզմէկու իրաւունքը կապտելու հետամտիլ, մեր ազգային ամենատուր յատկանիշներն են : Գրագէտը Գրագէտին, Թմբազիքը Թմբազիքին, Եկեղեցականը Եկեղեցականին, վեր-

ջապէս, արհեստաւոր կամ վաճառական, հարուստ կամ աղքատ, միշտ իրարու դէմ պայքար մղել, այնպիսի դժուրակ հանդամանք մը դարձած են՝ որոնք սկիզբէն մինչեւ հիմայ շարժառիթներն եղած են մեր սոսկալի յետագիմութեանն ու պիտի ըլլան մշտնջենապէս, dégringolade մը՝ անաւոր ու զարհուրելի՝ որմէ դժուար պիտի ըլլայ ազատելը :

Եւ ինչո՞ւ շատ հեռունքը երթանք . . վերջին ատեններս եւրոպական ազգաց առջեւ մերկապարանոց յայտնուած սա՛ պատճառները աչքի առնել բերէ՛ք անգամ մը, անոնց նկարագիրը բաւական է ցոյց տալու ամենուս թէ՛ նոյն իսկ ամենէն սուրբ եւ ամենէն նուիրական ձեռնարկներուն մէջ որպիսի՞ աղտոտ գործեր ունինք եւ թէ՛ մենք Հայերն որ ամէն բան իբրև թէ՛ լազրիցած ըլլալ կը յաւակնինք, դժբաղդաբար զեւս չենք սովորած . գո՛նէ, այդ աղտոտութիւնները մեր մէջը մաքրելու ամենապարզ եղանակը՝ առանց հրապարակ հանելու զայն ու նշաւակ ընելու օտարներու ծաղուն . . . Գո՛նէ օտարներէն ա՛մընայլինք . . .

Ա՛ր թագունք հապա անչաճ քննադատութեան ներուած ու ապականուած ոգին որ ամենուս սրտին վրայ կը տիրապետէ . . կա՛յ բան մը՝ որ չի քննադատուիր . . օրենակի համար . — այսօր Բարիզի մէջ լազրեարք անձնաւորութիւն մը՝ Պ. Մանթաշեանց, Տեղւոյն Հայ գաղութին խնդրանոց վրայ, կը ձեռնարկէ՛ իր քառակէն ամեն ծախք ընելով, եկեղեցի մը կանգնել պատուաբեր եւ յարգելի փողոցի մը մէջ, ու՛ր, գեանիին միայն կը վճարէ 400,000 Ֆրանգ . այսինքն 20,000 Ֆրանգ . սակայն . եւ անչաճ ամէն կողմէ քննադատներ իրարու կը յարջորդեն . ո՛րը կ'ըսէ Բարիզի մէջ Մատուռի պէտք չ'կայ . ո՛րը կը պահանջէ որ Պ. Մանթաշեանց Գաղտնիք մը չ'ունենէ՛ր աւելի լաւ կ'ըլլար . ա՛լ ո՛րքան հայ, ա՛յնքան քննադատութիւն, եւ այս ամէնը միմիայն քննադատած ըլլալու համար, առանց խիզ ընկուելու թէ՛ ինչպէս ըսած էր Բարիզի նամակը, « կը վերադառնան անձ մը որ փափաքող եղած է օգտակար հանդիսանալու իր կրօնակիցներուն՝ իր համոզման համաձայն : »

Թող ամէն մարդ իր հարստութեան ներածին չափ բան մը՝ ու Ազգին ա՛յնքան . որքան խելիքի փառքին չափ քննադատուելու մարմնը կը թեւադրէ զինքը . Ա՛հ, երբի թէ՛ ո՛րքան կը խօսինք՝ այնքան ալ գործէինք, եւ մեր ազգը փրկուած պիտի ըլլար այսօր . . .

Եւ սակայն սոյն անտեղութեանց առիթ ընծայողներն այն իմաստուններն են զժառանգաբար՝ որոնցմէ իր փրկութիւնը կը սպասէ տարաբան հայութիւնը . . . Մենք ալ սպասենք եւ յուսանք (?) :

MEROWIG

ՆԱՄԱԿ ԱՂԷՔՍԱՆԳՐԻԱՅԵՆ

Աղեքսանդրիա 5 Նոյեմ. 1901

... Խմբագիր « Արշալոյս » ի Գահիրէ

Յանուն ճշմարտութեան եւ անկողմնակալութեան կը խնդրեմ սոյն երկուոցս յատուկ կայ լոյս տեսնելիք « Արշալոյս » թերթին մէջ ան-

պատճառ ապագրելու շնորհն ընէ՛ք, որուն կանխաւ իմ շնորհակալութիւնս կը մատուցանեմ : Ինքս բազում ժամանակէ ի վեր տեղացուցող վտանգաւոր Տեղապահ Սեւ. Ղազարեան եղբարք գործերը կը կատարէի թէ մաքուր եւ թէ աս աւագ . եւ կ'արժէիք . վերջին անգամ մի թիւրբիտացութեան ատիւն պահ մը անգամ մը նայի, եւ այդ օրերուն զիմեցի աղքատէր, ճշմարտախոս եւ երեւելի վաճառականի մը սենեակը եւ գործ մը ինչոյցիք իրմէ . ու ինչոյց ալ սորոս պատասխան քանի մը օրէն ինծի անպատճառ շուր տալը յայտնեց . անցաւ քանի մը օր, անա ինչ կը կարգած « Փիւնիկ » տունու լրագրէր մէջ, Տիար Միքայիլ Տամատեանի մէկ յօդուածին առթիւ « Փիւնիկ » ի խմբագիրն ալ իր կողմէ կ'աւելցնէ իբր թէ պարտոցուած հանրագիրը չիմ ստորագրած անոր համար ճամբեր են զիս ՍՈՒՏ . իբր թէ կ'ենս գաւաղներու ձեռքէն ըսնամ վաճառատունէ վաճառատուն եւ տունէ տուն կը պարտի կողմին գործ մը ճարելու համար . ՍՈՒՏ . ինքս ժամանակին այդ հանրագիրն ալ ստորագրած մէկը ըլլալով ինչպէս կ'ըլլայ որ կ'ելլեն այսպիսի խայտառակ սուտեր կը յօրինեն, կը վայել՝ անոնց, որ իրենց անձնական կիրքը յաղեցնելու համար կը զիմն խմբագրատուն « Փիւնիկ » ի, եւ այդ խեղճ կերպիւնց մարդուն հուսաւորանել կուտան . եւ ան խեղճն ալ ամենայն սիրով լրագրի մէջ իբր կողմէ Մ . Ս . խմբագրական յանելուածով, իբր թէ կատարեալ լուր մը տալու պէս :

Այժմ, Տիար խմբագիր, կը բողոքեմ՝ անոնց անպատշաճ վարմունքին եւ սուտ խօսելուն դէմ, եւ թէ Սմբատ Բիւրատ անուն խեղճին, ինքզինքը ժողովրդական կոչող իմաստակերն զէմ, որ կը հիւրանալէ այդպիսի տեղեկութիւնք՝ առանց ստուգութիւնը հաստատելու, իբր թերթին մէջ :

Այլ է ազգային գործը, այլ է անձնական գործը . ինչո՞ւ համար իրենց անձնական թշնամական կիրքը յաղեցնելու համար ալ ու ձախ կը յարձակին եւ կ'անարգեն ստատուութիւններով :

Մ . Յ . ԿՈՒՇՈՒԿԵԱՆՆ

ԽՈՆԱՐՀ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

— 0 —

ԲԱՍՏԱՆԻ Մ՛ԱՌԹԻՒՆ

Առ Արամ

Նոյն իսկ պատերազմի դաշտին վրայ — խօսքս քաղաքակիրթ կոչուած արեւմտաբուններու վրայ է — երբ գնդակները կը սուրան, առմբերը կը պայթին, հետեւակները զիրար կը յամփրեն սուխով, եւ ձիւտորները իրարու գլուխը կը թռցնեն սուրով, այն միջոցին ուր երկու ընդդիմաբան բանակները փրփրած, արեւմով ողողուած, վառուղէն սեցած, ակնամուր իրարու վրայ կը յարձակին զիրար յօշոտելու, բղիտելու, անհետացնելու միակ եւ սուրբ (1) նպատակաւ . նոյն իսկ այն միջոցին ապարեպիկ վրայ ինչ կամ վերադարձները կը յարգուին երկուսուտեք, եւ ողջանդամները մեծ ճիգեր կ'ընեն այդ անկեղծները — հայրենակից թէ թշնամի — վտանգի վայրէջ հեռացնելու հասարակ տեղ մը փոխադրելու համար . ինչպէս մարդը այնքան նուիրական կ'ըլլայ այն արեւմտաբան մարդիկներուն աչքին :

Արգաստանք դէպ՛ ինչպէ՞նք, դէպ՛ անկարները, այս է քաղաքներուն բանասէրը :

Այդ եթէ կեանքը նկատենք իբր անգուլ անգուլար պատերազմ մը — ինչ որ ճիշտ է — պարտականութիւնը ստացած կը ըլլանք յարգելու՝ եթէ ոչ ի բնէ տկար-

օրուան մը պիտի սպասէի : Գրական մէջ պատերազմը սաստիկացաւ . Որոտներ ականջս խլացուցին :

Անարեւելեաց, եւ ուշափառ գլորեցայ գե- աին :

Չ'սթափեցայ, կողէս ներս զգացի ուրուա- կանի մը ճանկերը, որ աղիքներս սլորելով կ'ը- աէր .

Անարժան ես ապրելու . . . մահն է բաժի- նըդ . . . բարձր քուզի չէ . . . փռու կեանքի մը մարմնացումն ես գու . . . միլիոնդ մերն է . . . մի- լիոններու պէտք ունինք . . .

Թեթեւ չունչի մը միացուցի ձեռքի առ- նչան շարժում մը : Խոչ ըսել կ'ուզէի . . . Միլիոն . . .

Չ'զոքսուս . . . հասկցաւ եւ շարունակեց : Գո՛ւ միլիոնդ օգտակարն . . . գործածել չը գիտցար, մեքը լաւին ծառայեցինք զիսեր, զայն : Զեւալով աղիւսարը նայուածք մը ունեցայ, հառաչ մ'էր . . . միլիոնիս հառաչը . . .

Ուրուականը որքան անգուժ աշխատանք խը- բոխաւ, աւելցուց .

Ննջէ անգգահերու յաւիտեական քնով, անհմատ գոյութիւնդ թող չ'ըլլայ, եւ որպէս զի վերջին հառաչը ըլլայ, կը յայտնուի քեզ թէ՛ հարստութեանդ բաժանումը որոշուած է :

Կէս միլիոն յեղափոխութեան գործին Երեք Յրդ հայաստանի մէջ հողեր գնելու Մէկ 16րդ դարոցներ, համալսարաններ շի- նելու :

Մէկ 32րդ որբերուն աղքատներուն Մէկ 64րդ կրօնական հաստատութեանց Մէկ 128 լոգ հիւանդանոցներու Մէկ 128րդ ամուրի մնացած խեղճ հայ եւ իրտասարգներու եւ աղքիկներու . . . պոա՛ւօ պէ՛ :

Գրականութեանը սեղ պիտի ծառային անարժէք մարմնոց :

Իսկ զգեստներս : Անուրդի հանուելով արժէքը հարցառելին պիտի յանձնուի, պատասխաններ վարձատրե- լու համար :

Ուրի՛շ Տարբեր ծրագրերն ալ կային, բայց իբրեւ ժամանակի պահանջ՝ բաժանման այս ձեւը խոր- ունցաւ :

Հողիս եւ միլիոնիս վերջին ճգնաժամին՝ լսելէ յետոյ այս անգուժ խօսքերը, աղիքներուս ուժգին զարթուումներէն ցնցուեցայ, եւ չունչիս հետ գուս թուա վերջին ճիշտ . . . միլիոնս . . . Ստակեցուցած էին զիս . . .

ՃԱՊԱԿՈՐԾ

ԳՐԻԳՈՐ Մ. ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ

Եարա Մուհամմէտ Ալիի սկիզբը Խայասուրեան եղբարց Դեղսուանի մօտ

— օ —

Երկար տարիներ փորձ վարպետներու քով աշակերտելով, վերջերս ալ շապկա- գործ հանրածանօթ Տիրաչ Հ. Փափազեանի քով չորս տարիներ աշխատեմ եւ ստացած է արհեստին հմտութիւնը, և ուսումնասիրած բոլոր նրբութիւնները :

Այժմ՝ մասնաւոր աշխատանոց մը բա- ցած է Եարա Մուհամմէտ Ալիի սկիզբը և պատրաստ ունի ու մասնաւոր չափի վրայ կը պատրաստէ չափիկներ, անգրավար- տիքներ, գիշերնոցներ, չափիկներու շար- ժական կուրճեր և թեւոցներ :

Կը վաճառէ ընտիր ու նորաձե փող- կապներ և քթանէ թաշիկնակներ .

Նորագութիւններ ավանտեճ ինամով . ԱՍՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ :

275

ՅԱՐՇԵՐ ՈՐ ՅԱՐՇԵՐ

— օ —

Ո՞վ եղբարներ, որ էք վտարանդի, Մասաէ, Տաւրոսէ . շատ ու շատ հեռի, Եկէք մայրիկեան մը խորհինք հողեւին . Ազգութեան կրօնի վիճակ դառնագին . Մոռանք մայրիկ մը հաճոյքն պէս պէս Մշտադարար այս երկրին զուարթերես, Մոռանք եւ եղբոր գէմ նախանձ ու խն, Ատելութեան չար ոգին վաննք մեր . Դարձնենք աչերնիս, գէպ անշուք եղեմ Ուր կը հծէ Հայն, անյոյս տիրազէմ :

Հայուն ինչքն ու հող, գրաւեն անարգել, Հարկ կը պահանջին գազանավայել . Անգուժ քրիթը կ'առնեն միշտ աւար, Հայուն ապրուստը, աւարու ու ոչխար . Դեռ չ'ամաչելով կուզան հիւր կ'ըլլան, Թէ դուն չ'ուզես իսկ, բռնութեամբ կուզան, Եւ ապա հպարտ՝ խորհիլ յանդգնին, Հայ անմեղ կոյսի մանկը արեւնին . Յետոյ արչաւեն գէպ եկեղեցի, Աւերին քանդին, ճարտարք Հայիցի, Խաչ, Աւետարան, Սկիհ ու չուրջատ Տանին հոն մղկիթ, բաժնուլ է՛աշոյս աւար, Ուր մոլորած կատարի մոլլա, Յամամը քարոզէ, « Հայն չ'ուզի Արամ, Պէտք է կոտորել քնիկ խալապա զայն, Որուն արեւնով հրճուի կը Օսման »

Քարոզի աւարտեց, զուր Խուժեց ամբիս, Կատարած, փրփրած, փնտռել Հայ զո՛ւ, Եւ հազիւ տեսնէք անցորդ մը խաղաղ Յարձակէր վրան, վերջ տար կեանքին վաղ, Չը խնայէր ծերին երիտասարդին, Մինչեւ զեաստարձ անմեղ մանուկին :

Հայը կը քաշէ այսքան հեծեծանք Խոհարձ գեանամած, տղիւսարը այս կեանք, Գրեց Ննովան իսկ չը կարեկցիր . Անխում՝ հոսած կը գիտէ դերկիր . Անգուժ հայերն ալ կ'ապստեն հանդիստ, Իբրեւ թէ Եւրոպ կ'զգայ իրենց վիշտ, Սրտա օրերու քունն Հայութեան, Հինգ հարիւր տարուան, դեռ կայ իր վրան . Խաւար՝ մութ գիշեր երկար տիրեցին, Հայ միջուրտի սեւ ճակատագրին :

Ուր թէ այգաբեր մեզ ընծայ բերբը, Ու հայն սթափած իր բուննէն զարթնէր, Յիշէր երբեմնի, փառքն իր Հայրենեաց, Եւ թէ այսօրուան ջափն անարգանաց . Վրէ՛ք, կոչելով այլու խորհրդին, Եւնէր յանդիման թուրքին անօրէն, Տոյց տար Հայութեան ընկեր անբաժան Պատմական դարձած գործեր քաջութեան Որ լուծը թուրքին թոթովներ, հերձ'ք, Որ Ազատութեան տան Հայուն կեիք :

S. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

30 Հոկտ. 1901 Գահիրէ

ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԿՈՒՈՒՆ ՊՕԷՐՆԵՐԸ

Ճրանացի նախկին սպայ մը, որ անց- եալ տարիները երկար ժամանակ Պօթուկան շարքերուն մէջ կուռած է անգլիացոց դէմ- քանի մը կարճ բաւերով սապէս կը համա- ոտաէ, Ափրիկէի երկու հասարակագետու- թեանց այսոյնանիներուն կուռելու ձեւ :

« Պօէր բանակը առանց կարգուսարքի կը քալէ, բայց պէտք է գիտնալ որ չա- փազանց արագուգեամբ կը շուէ :

Իւրաքանչիւր գասակներու պետերը միայն գիտեն չուին նպատակէտը, և կը փութան ամենէն առաջ հոն դիմել իրենց գումարտակով, առանց միւս խումբերուն սպասելու . Երբոր գետակի մը մօտ նպաս- տաւոր գետին մը գտնեն, հոն կը հաստա- ուին : Կառքերը ճամբէն դուրս կը շար- ուին, ձիերը և ջորիները քափրերու շու- կողմէն տակ կը ձգուին ճարակելու . բանակատիրի կրակները կը վառին, ու սուրբ խմուելէն յետոյ Պօէրները կը քա- նան, արեւուն և կամ լուսնին ծագելուն սրթնալու և կրկին չուելու համար : Զօ- րագունդերու զանազան գասակները միշտ պիտի կանցնին, մին ետեւը ձգելով իրմէ առաջ անցածը, և անգագար բանակատիր- ներու մէջէ կանցնին, որովհետեւ յաջոր- դաբար կը հանգչին Պօէրները : Սայլերու- կամ թնգանութիւններ լծուած ձիերը և կամ ջորիները, անհաւասար շատ անգամ ձին ջորիի հետ լծուած, ձիաւորները առանց կարգաւորութեան խմուած են : Քափրե- րուն ջորիները խախտուելու համար ար- ձակած գոռուձ գողումները, պամպուէ շինուած երկար խարազաններու շաշիւնը, Պօէր զօրագունդի մը, գնչուի կարաւանի երեւոյթը կուտան աւելի, քան թէ բանա- կի մը, գրեթէ թնգանութեան գողութեան զատ միւս զինուորները համագործակալ կը- րեր :

Պօէրը կուռի կերթայ իր սովորական հագուստովը, մութ գոյնով թիկնոցակ մը կը կրէ, որուն վրայ փամփշտամանները Սէնթ Անտէի խաչի նման ձգուած են .

տափառ մը և խրատքով հասա կօշիկներ կը հագնի, և միայն մէկ կօշիկին ետեւը խը- թան կայ հակառակ կողմը գարձած : Ա- ւելցուր ասոր վրայ երկար մորուր մը և թալեպ կարճ եզերքով գլխարկ մը, սյ չուտով անձրեւէն և կամ փոշիէն կ'աւրուի և աչքիդ առջև կուռնենա Պօէրի մը տիպա- րը : Այսպէս է որ Պօէրը պատերազմի կը մտնայ, իր երեք թշնամիներն են գեցե ճանճերը, Արեւը և Անդ լիացիները (Ռուի- նէքները — կարմրալիզ) : Առաջիններուն դէմ միակ զէնքը համբերութիւնն է, երկ- րորդին դէմ սենի համէտին թաւրին կցուած հովանոց մը . իսկ Անգլիացիներուն դէմ, ուսընդամուտ ձգուած և կամ թամբին կապ- ուած լաւ մազեր մը :

Պօէրը չի՛ ձգէր երբէք իր ցաւայօքը, տե- սակ մը ստիպի խարաղան, գետաձիի կա- շիէ շինուած, որ վարժ ձեւքի մը մէջ շարժած պահուն արեւն յայտնեցի կուտայ առաջին հարուածով իսկ . Պօէրները ասով կը ծեծեն քափր ծառաները, բայց միշտ արգարութեամբ քննելէ յետոյ կը պատ- ժեն :

Երբոր բանակը որոշեալ ժամանակի մը համար տեղ մը կ'ընայ, զօրագունդերը ընդհանրապէս կայարանի մը մօտ կը հաս- տատեն իրենց շախար : Անիթիպէս վրան- ները կը տնկուին, կառայութեամբ եւնիւր և կամ ուրիշ պաշարեղէններ կը հասցնեն . առժամանակ հացագործարան մը կը հաս- տատուի . երբեմն ալ կուտարտը խոր- համարի յարգ, և մարայիսին կուռայ կեն- դանիներու ուտեստին համար : Բանակա- տեղոյն տեսարանն սլ, իրենց չուին պէս անկանոն և նկարագրէ է :

Երբոր կառու և կամ ուրիշ շարժում չը- կայ, Պօէրները կամ կը քնանան, կամ հրացանաձողութեան կ'ընեն և կամ կարթնեն . Դանդաղ և միօրինակ ազդուները կ'ընդ- հատուին հրացանի որոտներով, և գնչակ- ները ամեն ուղղութեան վրայ զիրար կը խաչաձեւեն, վրամատեղին շրջակայքը պատերազմի գծերէն աւելի վտանգաւոր դարձնելով :

Հիմա ալ Պօէրները լին խորհր կա- դաւորեալ պատերազմ՝ մեղէ, առեւձնե- րու պէս կը կուռին, բայց կերիչքո (հայ- դուկ) ներս պէս, պղտիկ, շարժուն, անբռնելի, անգիկի նման անյայտացող, յանդուպն դասակներու բաժնուելով, սրունք թակարդներ կը լարեն միշտ, կըրիպցած պահակաւորները օդը կը հանեն, թշնա- մին կը կապուցնեն, ճիշտ Լաֆօթէի առակին մեծիցին պէս, և իրենց ուտեստը և ուղմամբերը Անգլիացիներէն կը հանեն : (Աննալ) ԼԵՒՈՆ

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Բ Ն Ե Ր

Ս . Բէթերսպուրկ . 2 Նոյեմբեր . — Յայտնի է թէ Փեթիկի մէջ բանակցութիւն- ներ կը կատարուին Մասիյուրիոյ խնդիրը կարգադրելու համար . Կը հաւաստուի որ Ռուսական առաջարկութիւններն ո՛ր է կեր- պով Անգլիոյ վեասելու համապատասխան չու- նիկն :

Լոնտոն 2 Նոյ . — Սիմոնարտ Եանկա- յեմ կիսմաւջ թէ Եանկ-Չեի փոխարմակե- րու բուն ընդդիմութեան ընդմիջումը, կայտը- րունիկ կը մտադրէր զՊեթիկի հետ զան- լապարտքիս :

Փարիզ . 2 Նոյեմբեր . — Սուրբաթ խօսք տուած է անյայտ Մարտիոյ եւ ու- ռիչ պահակցումները կարգադրելու, երբ ան- ռասուրը ես կանչուի : Պ . Տեյխաս ապա- հոյաքիւններ պահակցած է : Կը կարծուի որ Պրուսիան պահակցելու եւ ուրիշսօսուեա- ները պաշտպանելու եւ վարձարաններ բա- նալու իր իրաւութիւնը ճանչցուի :

Փարիզ . 2 Նոյեմբեր . — Քայտառի նաւարաձեւիկ մեկնուելը շուրջ Սուրբաթ ընդունեցաւ Պրուսիայ պահակցելու, բայց նաւաստիք ես շախի կանչուի միայն չոր խօսքի պատրաստութեամբ եւ Պրուսիան կուգե- օգտուի պարագային որս հետ ունեցած ա-

մեն առկախ խնդիրները կարգադրելու հա- մար :

Փեթիկ . 3 Նոյեմբեր . — Կայտառ- երիկ պահակցում փորձ մ'ընայ, բայց չի յայտնեցաւ :

Փարիզ . 4 Նոյեմբեր . — Ռոսիական միջադեպին վրայ երիտիսական ժողո- վը 77 մայիսի դէմ 318 մայիսով վստահու- րեան խոստ կատարութեան, Պրուսի- սայի շանկեր ու պատիւը յարգելու օգտ զիս- նայուն համար :

Վրաստան . 4 Նոյեմբեր . — Երեկ Ս . գերեզմանի տաճարին մէջ ծանր կոխ- մը սեղի ունեցաւ Լախիւներու եւ Յոյներու միջեւ : Երկու կողմէն ալ զոհեր կան : Հինգ Երանիսականներ ծանրապէս վիրաւ- ունեցան, որոնց մէջ կայ նաեւ Պրուսի- սայի ժողովրդային կրօնատար մը : Կոխիւ շար- ժառիքը այն է որ, Լախիւները շատ ան- գամներ փորձեցին անցնել տաճարին քառա- կողմին մէջ մասը, ինչ որ Յոյներուն պատրաստ է ընել եւ որուն քաղաքային իրա- ւունքը կը պահանջեն այս վերջինները :

Փարիզ . 5 Նոյեմբեր . — Կը ծանուց- ուի թէ ժովակայ Քայտառ գրաստ է ըզ- միւսնիսի մասերը :

Պերլիկ . 5 Նոյեմբեր . — Վերմանա- կան մանուրը մեծ դժգոյնութեամբ կը սեւ- նէ Սուրբաթի վրայ Պրուսիայի ճնշում գոր- ծելու որոշումը :

Միսիլի 5 Նոյեմ . — Մովակայ Քայ- տառի մատուցուելու համար :

Փարիզ . 5 Նոյեմբեր . — Քայտառ հրաման ստացած է զօրքեր ցամաք հանել եւ Միսիլիի երեք նաւանակցութեան եւ մասերը ընկել : Պրուսիան նպատակ ունի աստեղծել արտարուած երկամտեանով իր պահակցելուն անկէ, հասանդին շարունա- կաբար մնայով հոն, միկնել որ իր քաղ- պահակցումներուն գոհացում տրուի :

Փարիզ . 5 Նոյեմբեր . — Մովակայ Քայտառի նաւարաձիկը Միսիլիի համար է, հասանական է որ կըրիկ մէջ երեք նաւա- հանգիստներ գրաստ :

Մովակայ Քայտառ չախառն սահմա- նի մը մէջ արտոնուած է որիչ միջոցնե- րու ալ դիմել, երբ հարկ տեսուի :

Փարիզ . 5 Նոյեմբեր . — Նախարար- աց ժողովը որոշեց որ առաջիկայ 1902 Փետրուար 26 ին, Վիկտոր Հիլիօի ծննդ- անի հարիւրամեակը պաշտօնապէս տօնուի :

Փարիզ . 6 Նոյեմբեր . — Պոլսոյ Պրու- սական գործակալարդ որակ ուղղած է պաշտօնագիր մը, որուն մէջ հրամայուցու- կան մերով կը բացատրէ նոր պահակցում- ները, ի մասնաւորի Պրուսիական պաշտ- պակցութեան սակ որոշած թոյր կրօնական հաստատութիւններու օրինակներու ձանջ- ցուիլը :

Փարիզ . 6 Նոյեմբեր . — Մովակայ Քայտառ Պոլսոյ Պրուսական ներկայացու- ցիկին հետագրած է թէ Միսիլիի մասերը գրաստ է :

Պրուսիան իր որիչ պահակցելու մա- սիկն է . որակ զեկոյց մը որիւմ է որուն մէջ բարձր է թէ, դիւանագիտական յա- րարտութիւնները սկսելու արաչ պիտի է որ ասէն խնդիր կարգադրուած ըլլայ :

Կ . Պոլսոյ 6 Նոյեմբեր . — Երեկ Ե- րեկոյ Դուր Պրուսական ներկայացուցի- յիկն ծանուցագիր մը որիչը՝ Լորանսօ եւ Ռիպիկի պահակցելուն փոխարեւ մաս- նակներով մեկնելը . Դուրը նոյնպէս իր որ- շումը սեղեկագրած է որիչ որակական խըն- դիրներու մասին :

Կ . Պոլսոյ 7 Նոյեմբեր . — Ռ . Դուրը Պրուսիայի զեկոյց թէ՛ կատարարութիւնը պիտի եղած արտոնութիւնը տուած է, տուել եւ վեց եկեղեցիներու, պահպտու, եւ կրօ- նական հաստատութեան նորոգութեան եւ վերաշինութեան համար :

Փեթիկ 7 Նոյեմբեր . — Լի-Հունկ-Չանկ մտաւ :

ԲԱՆԱՍԷՐ Հետեւեալ ծանուցումին հրատարակութիւնը կը խնդրէ իր պաշտօնակիցներէն .

ԲԱՆԱՍԷՐ ԱՄՍԱԹԵՐԲ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

Բանասէր յարգելով ժողովրդական և գրական անձանց դիմումները, կը խնդրանայ յառաջիկայ տարեշրջանէն (1902 Յունուվար) սկսեալ հետեւեալ նոր ծրագրով հրատարակուիլ .

Ա. (Բանասէր) նախ պիտի հրատարակէ ազգային յառաջադիմութեան վերաբերեալ խմբագրական տետրիւններ .

Բ. Բանասիրական յօդուածներ՝ ազգային պատմութեան և մատենագրութեան վերաբերեալ .

Գ. Օտարազգի նշանաւոր հանճարներու գրուածոց թարգմանութիւններ .

Դ. Հայ աշխարհագրական և ազգագրական յօդուածներ .

Ե. Նոր հրատարակուած գրքերու վերայ քննադատական տեղեկութիւններ .

Զ. Լեզուաբանական և ստուգաբանական յօդուածներ .

Է. Ազգային լրագրութեան մէջ տեսնուած կարևոր յօդուածներու վրայ դիտազութիւններ .

Ը. Գիտական նորութիւններ .

Մասնաւոր կերպով կը յայտարարենք մեր ընթերցողաց որ Յունուարէն սկսեալ «Բանասէր» վերոյիշեալ ծրագրով ԱՄՍԱԹԵՐԻՒՄ պիտի վերածուի, իւրաքանչիւր անգամ տալով 32 էջ՝ սեւ ինչպէս որ կանխախոստացեր էինք . «Բանասէր» ի ինչ ինչ յօդուածները պատկերազարդ պիտի հրատարակենք .

Թեթիւն գինն առ այժմ նոյնը կը մընայ, այսինքն տարեկան 15 ֆր. — 6 ամբողջ . բայց եթէ բաժանորդներու բաշխութիւնն զմեզ խրախուսէ այն ատեն կը խոստանանք 10 ֆրանքի իջեցնել .

Մեր հասցէն է BASMADJIAN
112, Bd. ROCHECHOUART.
PARIS (18.)

ՄԹԱՌ ԼԱՅՔ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԱՊՈՒՆՏԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1843

Բացարձակ ապահովութիւն . — Չափաւոր ապահովագրիւն . — Ապահովագրի հոսութեան համաձայն շահու առաւելութիւն . — Իրաւանց պահպանութիւն՝ ապահովագրի վրձարմանց յապաղումի պահուն . — Չափող պարագաներու մէջ անմիջական հաշուեյարգարութիւն . — Հաճու բաժանում մտնելի չի ՏԱՐԻՆ մէկ անգամ .

Ս. ԼԵՕՆԱՐ

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Եգիպտոսի

ԳԻՐԲԵՐ ԵՒ ԹԵՐԹԵՐ

Ամերիկացի մեր ազգայնաց կը ծանուցուի թէ՛ Երրորդ տարեշրջանի սկիզբէն «Արշալոյս» ի Գործակալութիւնը տարածուած են ի ճիշտագոյն, Մ. Մ. Գորակալութեան և ընկ. որոնք բացի «Արշալոյս» էն .

Բաժանորդագրութիւն կ'ընդունին նաև հետեւեալներէն .

ԱՆԱՀԻՏ, ազգային, գրական և գեղարուեստական ամսագրի . տարեկան բաժանորդագրի տոյար 2 .

ԳՈՒԹԱՆ, հանգէս հողագործական և ճարտարաբանական, որ կը հրատարակուի փարիզի մէջ ամբողջ մէկ անգամ, Տարեկանն է 3 .

ՄԱՐԱՍ մեր միակ չին կրօնական Ամսագիրը՝ որ կը հրատարակուի Ս. Էլմիսին Ս. Տարեկանն է մէկ տոյար միայն .

Նամակագրոյ՝ կ'ընդունին, երբ ապագրանքը 50 անթ կը պակաս է . իսկ աւելին համար պէտք է դրամ գրկել Money orderով կը կամ registerով նամակով . Թանձարագրութիւնները կ'անխի կը կատարուին .

Տեղեկութիւններու համար դիմել

M. M. KARAGAVOORIAN et Co.
61 West Huron St.
CHICAGO III

ԳԱՌԼՈ Մ - ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ

ԵՒ ԸՆԿԵՐԻՔ

ՕՔԷԼ ՄՈՆՖԵՐԱՅՈ ԱՂԵՔԱՆԴՐԻԱ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ վերջերս հաստատուած ըլլալով հրատարակի, կ'ընդունինք և կ'ստանանք ամեն տեսակ և ամեն ազգի ապրանքայ յանձնարարութիւնք, ինչպէս ժամացոյցի, դրամագրի, արեւելեան և արեւմտեան զանազան տեսակ գունաւոր և ճերմակ քարերու, Գոյամպիական ֆոնտիկաներու, ինչպէս նաև գրուած և անգիր խողովակներու — զօլան — (մեծաքանակ) . և արտական նրբանիւս կողովիկներու . և հոսեղենաց և այլն .

Մասնաւորապէս համաձայն լինելով Պոլսոյ Անտէլիպ (Մարտիրոս Պէյլէրեան) տան հետ, որուն ապրանքները մեծ գնահատման արժանացած են նոյն իսկ արտական հրատարակաց վերայ, միշտ ի միջեր ունինք յիշեալ հանրածանոթ տան ամեն տեսակ ապրանքները . ինչպէս Re-producteur Andelib (Փոնտիկանի անգղ) որ անմրցելի է հրատարակին վրայ, և Գոյամպիական ֆոնտիկաներու ներկայացուցիչ Մ. Պանտէլի սքանչալից ամառկայն եղած է .

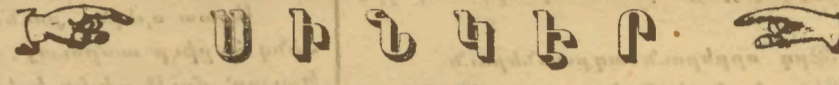
Մեր արժանաւորութեան տակ ունինք Անտէլիպ գործարանին զանազան նուագներն . ինչպէս Մանտիլն, Բանոն, Ուք ևն . և ֆոնտիկանի համար տանակական եղանակներու վրայ չափուած հին և նոր վարպետ երգողներու բնաբ Գոյամպի .

Կ'ստանանք կատարել Մաքսային ամեն տեսակ գործողութիւնք փութով և չափաւոր փոխարինութեամբ .

Վը գանձենք զանազան երկրներու փոխանակագրեր .

Բաց աստի ընկերութիւնս Լոնտոնի, Պոլսոյ, Գահիբի, Եմպոյի և Երուսաղէմի մէջ թրջթակիցներ ունենալով, կ'ստանանք այդ տեղերուն համար ամեն տեսակ ներածում և արտածում .

Մեր հասցէն է CARLO M. BASMADJIAN et Cie. Okelle Monferato Alexandrie

Ս Ի Ն Կ Է Ր

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ԵՆԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Ժ . ՆԱՅՏԼԻՆԿԻՐ

Պալաքի փողոց . Խաղնէտարի սեփականութիւն, Պրիմուշ Օթէլի ճիշդ գիմաց, Գաֆէ Տը Լա Պուրսի կից .

Հին եւ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԵՐՈՒ ԲՈՒՈՐ ԲԱՂԱՔԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 6500 ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները Սինկիլը ներս են և ստանցմէ մինչև ցարց 17,000,000 ծախուած է .

400 է աւելի վիշախաններով և մեքենաներով վարձատրուած, Երաշխատեալ մեքենաներ .

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵՐ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փետրիկի 1900 ի Տիգրէտակամ արուեստանոցիսին մէջ ստացած է .

ՀԱՂԹԱՅԹԻՉ ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐԲՈՒՆԻՔԻՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԳՂԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱԳԱՒԱՐԱԿԱՆ ԱՐԲՈՒՆԵԱՅ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ե. Բ. ՆՏԻՎԱԿԱՆ ՏԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ Սինկիլի յաւանանշիմ .

ԳԻՆ ՉԱՓԱՌՐ

Ձրի դասեր և նորոգութիւններ, Սինկիլ մեքենանցից համար, յաճախորդաց տուններուն մէջ .

Վճարմանց Դիւրութիւն

Փոխանակութիւն հին մեքենայից և նորոգութիւն ամեն կարգի մեքենայից

ՏՅԻ ՄԻՉՈՒՄԸ ԼԱՅՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊՈՒՆՏԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՐՈՒՄՏԵ ԵՒ ԿԱՐԵՒՈՐԸ ԵՐԱՇԽԱՐԵԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳՆՈՒԻ ՄԻԵՆԱՐ 563,961 ՀԱՋԱՐ ՏՐԱԿԲ

Ապահովագրականներուն կը բաժնէ ամենէն աւելի շահաբաժինները . Ապահովագրականներուն արդէն վճարած է կամ ի նպաստ իրենց փութարած է 3 ՄԻԼԵԱՐ 563,961 ֆր. որ գրեթէ աշխարհի ուրիշ որեւէ ընկերութեան մէկ միլեար աւելի է . Գ. Գ. ԳԻՐՉԻՍ ԵՒ Ժ. ՎԱԼԻԻՇ ԸՆԴՀ. ներկայացուցիչք ի Գահիբէ

ԳԵՈՐԳ ԵՎԱԻՈՅ Դեր-Գործակալ ի Գահիբէ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

ՇԱՐԱ ԱՊՏԻԿԱՆ ԱՋԻՉԻ ՍԿԻՉԱՐԸ
Օսկանիյե Դեղատանիս ղիմացի փողոցին մէջ
ՀՐԾՅԵԱԿ 1 ՄԱՅԻՍ 1900

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ

Ե. ՓՈՐՈՍՍԵԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻՆ մէջ կը պատրաստուին Հայերէն և Եւրոպական լեզուներով ամեն տեսակ հրատարակութիւններ, մասնաւոր խմբագրով .

Գիրքեր, Կանոնագիրներ, տեղեկագիրներ, շրջաբերականներ, Հրատարակութիւն, Տոմարներ, Այլաբարներ, Մասնագրներ և այլ և այլ վաճառականական յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին չափաւոր գներով .

Յանձնարարութիւնք եղած պատեմ պէտք է հաւանաջնուած գներն կեսը կանխիկ վճարել և մնացեալը աւարտուեն անմիջապէս վերջ .

Տպարանը բաց է ամեն օր առաւօտեան ժամը 7 և 12 և կես օրէ վերջ 2 և 7 ժ .

ՀՐԷԻՑ ԲԱՐԵԿՈՐԾԱԿԱՆ

ՎՈՐՁԱՐԱՆԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԻՐԱԿԻ	3	ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ	1901		
3297	2681	3386	6037	329	941
978	1087	2183	2484	3038	3042
3058	3329	3437	3653	3659	4131
5578	5893	7128	7300	7853	7928
8207	8762	8889	9077	9207	9178

ՀԵԼՎԱՆԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ 3 ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 1901

9036	7551	1909	8046	2932	734
721	836	1330	1634	3504	4250
4576	4834	4453	4443	5520	6547
7426	7698	7906	7348	7751	8583
		8432	9540	9789	

ՏՊԱՐԱՆԻ ԵՒ ԲՈՐՈՍԱՆԻ